

Uitgeverij Leeuwenhof. Stappen van de totstandkoming van een bundel.

Stap 0: wij besluiten om een bundel te gaan uitgeven.

Wij zijn om diverse redenen een aantrekkelijke uitgever voor een dichter. Verder is het zo dat dichters in het algemeen moeilijk een commerciële uitgever kunnen vinden. Er wordt met poëzie niet zo snel geld verdiend.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat zich meer dichters met hun werk bij ons melden dan wij ooit kunnen uitgeven. Er moet dus geselecteerd worden.

Het blijft ons uitgangspunt dat wij niet de wijsheid in pacht hebben over wat goede poëzie is. Voor ons is het criterium vooral dat de dichter op een integere en serieuze wijze bezig is met zijn of haar poëzie. Dat gezegd, ontkomen wij er niet aan toch ook een zekere kwaliteitsnorm te handhaven.

Als een dichter werk naar ons mailt wordt dit altijd bekeken en door minimaal twee personen beoordeeld. De dichter krijgt ook altijd antwoord. Dat proces kan echter een tijdje duren.

Ongeduldig? U kunt zeker eens informeren hoe het staat. Als dat vaak gebeurt leidt dat meestal zeker niet tot een versnelling van het proces.

Het is niet nodig een kant en klare bundel in te sturen. Een proeve van iemands werk kan er zeker toe leiden dat wij besluiten met elkaar in zee te gaan en een project te starten.

Stap 1: aanlevering kopij.

Uiteraard begint het met de dichter die de gedichten schrijft.

Een geduchte taak is ook het selecteren van de gedichten en het ordenen.

In beperkte mate kan de uitgever bij deze stap ondersteuning bieden in de vorm van een redacteur die meekijkt. Uitgangspunt van Leeuwenhof is dat de dichter de scheppende kunstenaar is en blijft. Deze heeft dus het laatste woord.

Het is wel zo dat wij als uitgever ook worden beoordeeld op basis van de bundels die we uitgeven.

Het kan daarom voorkomen dat we ergens in dit proces besluiten toch niet tot publicatie over te gaan.

auteursrecht

De dichters staan er voor in dat zij de rechten over het werk hebben. Houd er rekening mee dat soms bij een eerdere publicatie het auteursrecht aan de betreffende uitgever is gegeven. Een praktijk waar wij niet achter staan, overigens. Uitgeverij Leeuwenhof laat het auteursrecht ongeschonden bij de dichter.

redactie

Soms investeren we als uitgeverij in een dichter door een redacteur uitgebreid aandacht te laten geven aan een bundel. In samenspraak met de dichter wordt de bundel naar een goed niveau gebracht. De redacteur doet dit als vrijwilliger en er worden dus ook geen kosten in rekening gebracht bij de dichter.

zo kaal mogelijk aanleveren

Het is beslist niet zo dat de dichter een compleet opgemaakte bundel moet aanleveren. Het is zelfs zo dat voor ons kopij gemakkelijker te verwerken is als deze zo "plat" mogelijk wordt aangeleverd.

Bijvoorbeeld als een Word-document.

Je kunt als dichter aangeven welk lettertype je voorkeur heeft en wat voor papier.

De opmaak van titels, het plaatsen van bladzijdenummering, het opstellen van een inhoudsopgave e.d. zijn zaken die wij sowieso zelf doen in het programma dat wij gebruiken voor het publicatiegereed maken van de bundel.

illustraties

Als je afbeeldingen aanlevert, dan ligt de verantwoordelijkheid met betrekking tot de rechten die mogelijk rusten op die afbeeldingen bij jou en je tekent daar ook voor.

Voor afbeeldingen die wij als uitgever zelf inzetten ligt die verantwoordelijkheid natuurlijk bij ons. Ideeën voor de omslag e.d. zijn welkom. We hebben geen huisstijl of vast format voor de bundels. De dichter beslist mee over de omslag.

Voor die omslag is een geschikte foto van de dichter wenselijk. De dichter staat in voor het recht om deze foto te gebruiken voor dit doel.

Stap 1 kan vanaf de beslissing met elkaar in zee te gaan gemakkelijk enkele maanden duren. Zelfs als je alles al op orde hebt moeten we toch zeker enkele weken rekenen voor de verwerking.

Aan het eind van stap 1 sluiten we de overeenkomst tussen de uitgever en de dichter. Pas na die overeenkomst kunnen wij serieus kosten gaan maken voor de bundel.

Stap 2: aanvraag isbn.

Er kan pas iets gedaan worden als het isbn is aangevraagd en toegekend. Wij zorgen dat er een barcode wordt aangemaakt van dat isbn. Die barcode maakt het mogelijk om het logistieke proces in te gaan bij de drukker en bij het CB. Ook in de boekhandel is de barcode van belang.

De bij de aanvraag ingevoerde gegevens kunnen in principe niet meer worden gewijzigd en omdat een isbn geld kost, willen we wel zeker weten dat ze juist zijn.

Voor de aanvraag zijn de volgende gegevens nodig:

- Titel, eventuele ondertitel, auteur(s)
- De namen van anderen die een bijdrage hebben geleverd waaraan zij rechten kunnen ontlenen, zoals vertaler of illustrator.
- Paperback of hardback.
- Aantal pagina's.
- Wel of niet illustraties.
- Verwachte verschijningsdatum
- Of het een eerste druk, dan wel een zoveelste druk is. Of het boek eerder is uitgegeven.
- Themacode en NUR-code (ter wille van de winkels en de bibliotheken). Voor gedichtenbundels nemen we in principe de themacode DC (poëzie) en de NUR-code 306 (poëzie)

Een belangrijke beslissing die voor deze stap moet worden genomen betreft het aantal bladzijden, dat hier wordt vastgelegd.

Om de verschijningsdatum enigszins betrouwbaar in te voeren is het natuurlijk nodig dat er al een realistische planning is van de rest van het proces tot en met de presentatie.

Het kan enkele dagen duren voordat de isbn-aanvraag is gecontroleerd en goedgekeurd.

Vanaf dat moment is de ingevoerde informatie publiek toegankelijk. Met name online winkels als Amazone en De Slegte maken daarvan gebruik en bieden de boeken zelfs al aan. Als de ingevoerde verschijningsdatum niet wordt gehaald kan dat leiden tot vervelende meldingen bij sommige winkels, zoals "niet verkrijgbaar". Dat is iets wat je niet wilt met een nieuwe bundel.

Stap 3: commerciële aanmelding bij het Centraal Boekhuis (A).

We kunnen pas echt aan het werk als de bundel ook is ingevoerd in het online systeem van het CB (Centraal Boekhuis).

Bij deze stap moet de winkelprijs worden aangegeven. Bij het commercieel aanmeldingen horen nog veel andere zaken, maar die kunnen ook in een later stadium worden ingevoerd, dus straks volgt nog een vervolg:

commerciële aanmelding bij het Centraal Boekhuis (B).

Stap 4: opmaak in Affinity

De bundel wordt opgemaakt in het opmaakprogramma van Affinity, vooral omdat we met dit programma zeker zijn dat het PDF-bestand, dat we vervolgens maken, voldoet aan de eisen van de drukker.

Afhankelijk van hoe complex de bundel is kost deze klus zeker drie weken.

Van het isbn-nummer wordt een barcode gemaakt voor op de omslag.

Bij een bundel van enige omvang wordt de inhoudsopgave zo gemaakt dat deze bij toekomstige wijzigingen automatisch wordt aangepast.

Er worden twee PDF-documenten gemaakt: een voor het binnenwerk en een voor de omslag.

Met de opmaak van de omslag kan pas worden gestart als het precieze aantal bladzijden van de inhoud bekend is en het soort papier is bepaald. Die twee gegevens bepalen namelijk hoe breed de rug van de omslag moet zijn.

Stap 5: controle van de PDF's.

De PDF-bestanden gaan eerst naar een redacteur die ze nauwkeurig controleert op typefouten, verkeerde leestekens, dubbele spaties en dat soort details, die in de eerdere fasen erdoor zijn geglipt. Het blijkt dat een redacteur met een goed oog voor dit soort zaken in een bundel nog verbeteringen aandraagt, ook als de betreffende tekst al door vele ogen is bekeken.

Voor deze stap en de verwerking van de verbeteringen moeten we ook een of twee weken rekenen.

Stap 6: het uploaden van de bestanden naar CB Online en het aanvragen van een proefdruk.

We sturen de bestanden naar het CB via het online systeem. Die worden dan op een aantal punten gecontroleerd door het CB. Pas bij een succesvolle verwerking kan er een verdere stap worden gezet. De controle vindt plaats binnen 24 uur na het uploaden.

Tegelijk met het uploaden vragen we een proefdruk aan.

Het duurt drie á vijf werkdagen voor deze proefdruk naar de uitgever wordt opgestuurd.

Stap 7: controle van de proefdruk.

Als een eerste fysieke exemplaar binnen is kan het werk dat tot dan toe is geleverd pas echt worden beoordeeld.

In de ideale situatie kan binnen een dag worden vastgesteld dat de bundel voldoet aan wat we ons hadden voorgesteld.

In andere situaties moeten er verbeteringen worden aangebracht en dan zijn we eigenlijk terug bij stap 4.

Soms willen we op basis van de proefdruk overleggen met de dichter over eventuele aanpassingen.

Het zal duidelijk zijn dat er bij de planning van de bundelpresentatie rekening moet worden gehouden met tegenvallers in deze stap, die soms enkele weken extra werk betekenen.

Stap 8: opdracht tot het drukken van een aantal exemplaren ten behoeve van de presentatie etc.

Afhankelijk van de uitvoering kost het drukken van een aantal exemplaren drie tot vijf werkdagen.

Stap 9: opdracht tot verzending van de gedrukte exemplaren

Dit is een aparte stap, die pas kan plaatsvinden als is vastgesteld dat de in stap 8 gevraagde exemplaren daadwerkelijk in voorraad zijn genomen.

Soms laten we deze bundels direct naar de auteur verzenden; soms gaat het via de uitgever. Voor verzending moeten toch ook minimaal twee werkdagen worden gerekend.

Stap 10: commerciële aanmelding bij het Centraal Boekhuis (B).

Om de boekhandel in staat te stellen de bundels netjes aan te bieden, dienen we te zorgen voor een aantal zaken in het online systeem:

- Wat informatie over het boek. Dat kan ook de flaptekst zijn.
- Een afbeelding van de voorkant en een afbeelding van de achterkant.
- Nog wat codes voor zoeksystemen (BISAC).
- De definitieve prijsstelling.
- Eventuele restricties, zoals al of niet openstellen van de info in het systeem voor afnemers en of het boek verkocht mag worden in Nederland, respectievelijk België.
- Een inrijkttekst (een PDF met delen van de bundel).

Ter afronding van de commerciële aanmelding: het openzetten van de bundel, zodat deze vanaf een gevoerde datum kan worden besteld door de boekhandel (zowel de stenen winkels als de online boekhandel).

Stap 11: de presentatie.

Het zal duidelijk zijn dat de planning van de datum van de presentatie zo moet zijn dat het bijna 100% zeker is dat de gewenste stapel bundels er ook echt ligt.

De in stap 8 en 9 bestelde bundels kunnen bijvoorbeeld in slechte staat aankomen: een misdruk of ongelukje bij het vervoer. Er moet dus altijd nog een week worden ingepland om de bestelling nog eens over te doen.

Omdat wij al alle zeilen moeten bijzetten voor het produceren van een fraai vormgegeven bundel, laten wij de organisatie van de presentatie doorgaans aan de dichter zelf.

